

Hur används MIFO- utredningarna i tillsynen?

Anna Stenmark, jurist
Länsstyrelsen i Västerbotten (AC)

anna.stenmark@ac.lst.se

Västerbottens län

- Näst nordligast, hav till fjäll
- 15 kommuner
- Ca 250 000 inv, varav 196' vid kusten
- Ca 2000 identifierade tänkbart förorenade områden gruvor, pappermasseindustrier, sågverk/impregnering, några större industrier ex Rönnskär samt div små.

M metodik för
I inventering av
F förorenade
O områden

Rikstäckande inventering

Metodiken

- Identifiera
- Samla in uppgifter
- Dokumentera
("levande dokument", offentligt?)
- Bedöma

läs mer: www.naturvardsverket.se

Varför? Till vad?

- Miljömålet "Giffri miljö"
  - Skaffa kunskap om läget
  - Bedöma situationen, riskklassning+ansvar
  - Prioritera
    - akut risk vid direktexponering
    - hotar värdefulla vattentäkter
    - hotar värdefulla naturområden
- mark behövs

Betydelse / Verkan

- Ej bindande men får effekter
- Väckarklocka och beslutsunderlag för VU
- Underlag för dialog TM↔VU
- Indikation för tillsynsmyndigheten att agera
- Underlag - hur agera
- Samhällsplanering
- ....

VU:s roll

- Sannolikt största & säkraste kunskapskällan
  - dokumentation
  - anställda med kännedom
- Göra egen bedömning av behövliga åtgärder utifrån egna ansvaret
- Tidigt engagemang – rätt från början

Tillsynsvägar

- Bidragsspåret
- Tillsynsspåret
  - 'förhandlings-/dialogmodellen' → samsyn
  - föreläggande
- Kombination av båda spåren
  - Hela tiden? Annars - vem först?

Tillsynsexempel

- Öbacka strand- förhandlingslösningar
- Burträskbygden – föreläggande, kk, försäkring.....
- Holmsund – föreläggande
- Umeälvens sediment – föreläggande
  - PCB, TM = kommunen
  - Hg, TM = länsstyrelsen

Öbacka strand

- Nedlagd såg/besprutning (1900-1975)
- Relativt tydlig ansvarsbild
- Exploateringsintresse
- Detaljplanering
- Tm (Isty)haft infoträff med sågens VU
- Kommunen förhandlar
- Viss avstämning med Tm

Burträskbygden

- Sågverk + träimpregnering (1960-2002)
- Förelagt AB i kk (undersöka+sanera)
- Begärt verkställighet hos kfm
- Förelagt kk-boet, kvarvarande lager+avfall
- Ingen VU kan ta sitt ansvar→Försäkring
- Fastigheten blir sannolikt herrelös alt avslutas kk först efter sanering

Holmsund

- Nedlagd impregnering (1943-1983)
- CCA, kreosot
- Viss sanering utförd, mark och havsvik
- Fortsatta läckage och synbara effekter
- Föreläggande om ny *undersökning och riskbedömning* av förorenat område
- Främst skälighetsfråga
- MD Umeå tr mål M 4543-04, 26/8-05

Umeälvens sediment

- Kommunen förelagt A om upprättande av plan för undersökningar, MÖD fastställt
- Lsty viss kunskap om även Hg, bör också undersökas närmare – samordnas med A?
- Dialog med B (Hg) utan samsyn, alla invändningar
- Föreläggande undersökningar och riskbedömning
- F n i MÖD (M 816-05)

Hg i Umeälvens sediment

- Adressat
- Ej visat avhjälpningsbehov
- Ej verkningar 1 jan 1999
- Ej utsläpp efter 30 juni 1969, ej ansvar
- Forskningskaraktär
- Inte skäligt
- Retroaktivitet

Slutord - tillsynsspåret

- Inte alltid lätt
- Tar tid

Men

- Ger vägledning för framtiden